

**UCHWAŁA NR XV/127/2019
RADY MIEJSKIEJ BORKU WLKP.**

z dnia 12 grudnia 2019 roku

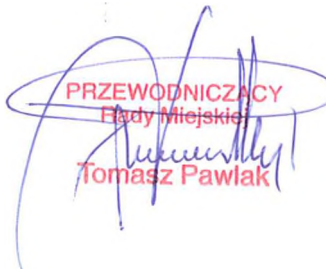
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn.zm.), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019 poz. 1111 z późn. zm.), uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Borku Wlkp.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Tomasz Pawlak

Opracowała: Dorota Dutkowiak

Załącznik do Uchwały nr XV/127/2019
Rady Miejskiej w Borku Wielkopolskim
z dnia 12 grudnia 2019r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2020-2022

Borek Wielkopolski, grudzień 2019 r.

Spis treści

1.Wstęp	3
2.Podstawa prawna	4
3.Założenia ogólne	4
4.Zasady działania.....	5
5.Diagnoza.....	6
6.Analiza SWOT	11
7.Cele i działania Programu	12
8.Efekty i rezultaty Programu	15
9.Adresaci Programu	16
10.Realizatorzy Programu	16
11.Źródła finansowania Programu	16
12.Monitorowanie Programu	17
13.Zakończenie	17

WSTĘP

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na Gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borek Wielkopolski został opracowany na lata 2020-2022 i stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Opracowanie i realizacja 3-letnich Gminnych Programów Wspierania Rodziny należy do zadań własnych gminy. Obowiązek ten wynika z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Program skierowany jest do wszystkich rodzin z terenu gminy Borek Wielkopolski, w tym szczególnie rodzin, które są zagrożone wykluczeniem społecznym, mających szczególne potrzeby. Nadrzędnym celem Programu jest dbanie o dobro rodziny. Rodzina to podstawowa grupa społeczna. Środowisko rodzinne to pierwsze środowisko wychowawcze w życiu dziecka, które wywiera ogromny wpływ na powstanie wzorców, autorytetów, norm, zachowań i wartości.

Rodzina nie zawsze prawidłowo wypełnia swoje podstawowe funkcje. Dłuższe zaburzenie może powodować jej niewydolność, co w konsekwencji może prowadzić do rozpadu. Najczęstsze problemy, które negatywnie wpływają na rodzinę to ubóstwo, uzależnienia, w tym alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne, które stanowią bardzo duże zagrożenie dla dzisiejszej młodzieży, oraz długotrwała choroba i niepełnosprawność.

Dylematy związane z rodziną stają się nie tylko przedmiotem szczególnego zainteresowania polityki społecznej, ale też dużym wyzwaniem dla niej. Dotyczy to zwłaszcza kwestii związanych ze wspieraniem funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej rodziny. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej komórki społecznej. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów-wszystko to powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz, angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować zaniedbanie, a także całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

PODSTAWA PRAWNA

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz.1111 ze zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz.1507 ze zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2018, poz. 2220 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2019 r., poz. 670 ze zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019, poz. 2277);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018 r., poz. 1878 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015, poz. 1390 ze zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2019, poz. 473 ze zm.);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2019 poz. 1390 ze zm.);
- strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borek Wielkopolski na lata 2015-2020;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688 z ze. zm.).

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Strategicznym celem programu jest budowa lokalnego systemu pomocy rodzinie w gminie Borek Wielkopolski, w ramach którego rodzina będzie mogła liczyć na pomoc i kompleksowe wsparcie. Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (ośrodek pomocy społecznej, przedszkola, szkoły, sąd, policja).

W związku z powyższym zostaje wprowadzony trzyletni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borek Wielkopolski na lata 2020-2022, którego priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin.

ZASADY DZIAŁANIA

Zapewnienie wsparcia rodzinie polegać powinno w szczególności na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, dążeniu do reintegracji rodziny.

Głównymi filarami programu są pracownicy socjalni i asystenci rodziny.

Do najważniejszych zadań pracowników socjalnych należy pomoc rodzinom potrzebujących, prawidłowe rozpoznanie ich sytuacji oraz monitorowanie podejmowanych działań. Ponadto niezwykle istotne jest dokonanie analiz i ocen zjawiska. W tej sytuacji pracownicy socjalni przeprowadzają rodzinny wywiad środowiskowy. Jeżeli z przeprowadzonej analizy sytuacji wynika konieczność przydzielenia asystenta, pracownik socjalny występuje z wnioskiem o jego przydzielenie do kierownika ośrodka pomocy społecznej.

Asystent rodziny zostaje również przydzielony w sytuacjach, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska. Wówczas jego rola sprowadza się do wspierania rodziny w celu przywrócenia władzy rodzicielskiej rodziców.

W myśl ustawy do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- wspieranie aktywności społecznej;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dzieci i rodzin;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym, grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonaniu zadań uzna za niezbędną.

DIAGNOZA

Gmina Borek Wielkopolski jest gminą miejsko-wiejską, w skład której wchodzi 23 jednostki pomocnicze. Położona jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie gostyńskim. Sąsiaduje z takimi gminami jak: Pogorzela, Piaski, Dolsk, Jaraczewo, Koźmin Wielkopolski. Sieć placówek oświatowo-wychowawczych w gminie tworzą: Przedszkole Samorządowe „Pod Dębem” w Karolewie, Żłobek Publiczny w Karolewie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Borku Wielkopolskim, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zimnowodzie. W funkcje edukacyjno-wychowawcze wpisują się także świetlice szkolne. Ponadto placówki oświatowe w zakresie swoich działań prowadzą zajęcia pozalekcyjne tj.: różnego rodzaju kółka (strzeleckie, techniczne, plastyczne itp.). Działalność kulturalną w Gminie prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, który jest organizatorem wielu imprez okolicznościowych i cyklicznych. Działająca na terenie gminy Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy stanowi ważny element wspierania kultury i edukacji, propaguje książkę i czytelnictwo. Z kolei pomoc socjalną mieszkańcom Gminy świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej o szerokim wachlarzu zadań ustawowych. Opiekę zdrowotną mieszkańcom Gminy zapewnia Przychodnia Lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” oraz dwie apteki. Na rzecz mieszkańców prężnie działają organizacje pozarządowe. Upowszechnianiu sportu i rozwoju kultury fizycznej w gminie sprzyja dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa. Najważniejsze obiekty sportowe gminy znajdują się w Borku Wielkopolskim przy kompleksie boisk sportowych „ORLIK 2012”. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują place zabaw. Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie w 2018 roku wyniosła 412, a większość z nich zaliczała się do sektora prywatnego. Dominującymi branżami są: handel, naprawy, budownictwo, rolnictwo, przetwórstwo. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy czuwają Posterunek Policji w Borku Wielkopolskim oraz jednostki ochotniczej straży pożarnej.

Dla potrzeb programu opracowano część diagnostyczną

Tabela 1. Liczba mieszkańców w 2016 r.

Wiek	Liczba mieszkańców		
	ogółem	W tym:	
		kobiety	mężczyźni
Ogółem	7.591	3.760	3.831
0-17	1.533	697	836
18 i powyżej	6.058	3.063	2.995

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Borku Wlkp. oraz Oceny Zasobów Pomocy Społecznej opracowanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wlkp.

Tabela 2. Liczba mieszkańców w 2017r.

Wiek	Liczba mieszkańców		
	ogółem	W tym:	
		kobiety	mężczyźni
Ogółem	7.515	3.721	3.794
0-17	1.490	680	810
18 i powyżej	6.025	3.041	2.984

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Borku Wlkp. oraz Oceny Zasobów Pomocy Społecznej opracowanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wlkp.

Tabela 3. Liczba mieszkańców w 2018r.

Wiek	Liczba mieszkańców		
	ogółem	W tym:	
		kobiety	mężczyźni
Ogółem	7.671	3.803	3.868
0-17	1.529	694	835
18 i powyżej	6.142	3.109	3.033

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Borku Wlkp. oraz Oceny Zasobów Pomocy Społecznej opracowanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wlkp.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wlkp. Rodziny z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. Rodzina bezradna opiekuńczo-wychowawczo lub zagrożona tym problemem to rodzina, która nie spełnia swych zadań wobec dzieci. Z danych statystycznych tutejszego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że liczba rodzin, którym udzielana jest pomoc każdego roku, maleje, co nie przekłada się jednak na zmniejszenie pomocy w zakresie pracy socjalnej. W 2019 r. z danych ośrodka wynika, że liczba rodzin z problemem opiekuńczym wzrasta. Monitoring rodzin odbywa się poprzez pracę socjalną, jak również otrzymują wsparcie przez asystenta rodziny.

Tabela 4. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia w ramach pomocy społecznej w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba rodzin	115	400	106
Liczba osób w rodzinie	365	1430	280

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim

Tabela 5. Powody, dla których rodziny korzystały z pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	Ubóstwo	72	63	59	266	182	176
2.	Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
3.	Bezdomność	1	2	7	1	2	7
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	29	21	2	169	120	18
5.	Bezrobocie	44	44	46	147	122	150
6.	Niepełnosprawność	43	52	44	110	122	101
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	47	43	41	101	96	72
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	10	8	9	37	39	41
9.	Przemoc w rodzinie	15	10	9	68	38	41
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
11.	Alkoholizm	10	12	9	27	26	23
12.	Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	0	0	1	0	0
13.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	1	0	0	1	0	0
14.	Kłęska żywiołowa	0	314	0	0	1143	0
15.	Narkomania	0	0	0	0	0	0
16.	Zdarzenie losowe	0	1	0	0	3	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim

W latach 2016-2018 w gminie Borek Wielkopolski było zatrudnionych 3 asystentów rodziny w zadaniowym systemie pracy. Elastyczny czas pracy asystenta pozwolił być z rodziną zgodnie z jej potrzebami. Rolą asystenta rodziny było niesienie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z małoletnimi dziećmi. Aktualnie zgodnie z ustawą liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Tabela 6. Wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny oraz pozostałe koszty w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Wydatki łącznie, w tym:	24.744,81 zł	24.338,93 zł	24.259,24 zł
Dotacja z budżetu państwa	9.449,37 zł	3.867,74 zł	7.350,00 zł
Środki z Funduszu Pracy	0,00 zł	7.852,57 zł	2.890,00 zł
Środki własne	15.295,44 zł	12.618,62 zł	14.019,24 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim

Tabela 7. Rodziny objęte asystenturą w latach 2016-2018

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018
1.	Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1
2.	Liczba rodzin, które skorzystały z usług asystenta rodziny	9	10	8
2.1.	Do 3 miesięcy	1	1	1
2.2.	Powyżej 3 do 12 miesięcy	2	2	0
2.3.	Powyżej 1 roku	6	7	7
3.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	3	4	1
4.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	2	2	0
4.1.	Ze względu na osiągnięcie celów	2	0	0
4.2.	Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0	0
4.3.	Ze względu na zmianę metody pracy	0	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim

Najczęstsze powody przyznania pomocy rodzinom w postaci wsparcia asystenta rodziny:

- problemy opiekuńczo-wychowawcze i problemy szkolne dzieci;
- brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i prawidłowego gospodarowania budżetem domowym;
- problem alkoholowy w rodzinie;
- przemoc w rodzinie;
- niepełnosprawność.

Wachlarz zadań asystenta rodziny przyczynia się do udzielenia rodzinom profesjonalnej pomocy w formie:

- przygotowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- pomocy edukacyjnej, wspieranie aktywności społecznej;
- pomocy w polepszaniu warunków socjalno-bytowych;
- pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej;
- pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Asystent rodziny pomaga realizować to, co rodzina chce oraz co inne służby społeczne wymagają od rodziny. Pomaga tylko w tym, co jest możliwe do osiągnięcia.

Tabela 8. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2016-2018

Lp.	DZIECI UMIESZCZONE W PIECZY ZASTĘPCZEJ	ROK		
		2016	2017	2018
1.	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (dom dziecka)	2	2	0
2.	Liczba dzieci umieszczonych w spokrewnionej rodzinie zastępczej	1	3	3
3.	Liczba dzieci umieszczonych w niespokrewnionej rodzinie zastępczej	1	1	1
4.	Liczba dzieci usamodzielnionych	0	0	0
5.	Koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej	20 506,44 zł	32 982,05 zł	12.294,35 zł
6.	Liczba dzieci ogółem	4	6	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim

ANALIZA SWOT:

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dokonano analizy SWOT. Szczegóły analizy przedstawiono w poniższej tabeli.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zatrudnienie asystentów rodziny; ➤ systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, dzielnicowych, pedagogów szkolnych; ➤ wykwalifikowana kadra pomocy społecznej; ➤ spadek bezrobocia wśród mieszkańców gminy; ➤ wspieranie rodzin w codziennym funkcjonowaniu poprzez wsparcie asystenta rodziny; ➤ spadek liczby osób objętych pomocą społeczną; ➤ dostępność do poradnictwa psychologicznego; ➤ wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży; ➤ dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych; ➤ punkt konsultacyjny (psycholog, terapeuta uzależnień); ➤ oferta prawna dla osób i rodzin przewyższających problemy; ➤ funkcjonowanie w gminie Karty Dużej Rodziny; ➤ funkcjonowanie w gminie Wielkopolskiej Karty Dużej Rodziny; ➤ oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży; ➤ działalność placówek oświatowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dziedziczona bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; ➤ uzależnienie od pomocy społecznej; ➤ długoterminowe korzystanie z finansowych form pomocy społecznej; ➤ bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie; ➤ brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej; ➤ wyuczona bezradność i roszczeniowość; ➤ uzależnienie od pomocy i brak współpracy rodzin w zakresie rozwiązywania problemów; ➤ nadużywanie przez członków rodziny alkoholu, nadmierne korzystanie z internetu oraz narastająca przemoc w rodzinie; ➤ brak rodzin wspierających; ➤ brak mieszkań chronionych na terenie gminy; ➤ brak lokali mieszkalnych z przeznaczeniem na lokale socjalne, komunalne dla rodzin potrzebujących
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ możliwość wprowadzenia asystenta w celu wsparcia rodziny przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ degradacja wartości rodzinnych; ➤ postrzeganie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji udzielającej jedynie pomocy finansowej;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodziny; ➤ umieszczanie dzieci poza rodziną tylko w skrajnych sytuacjach; ➤ wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców; ➤ kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji pomocowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zanik więzi i tradycji rodzinnych; ➤ wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży (przemoc fizyczna i emocjonalna oraz cyberprzemoc, alkoholizm, narkomania); ➤ dziedziczenie biedy i dysfunkcji występujących w rodzinach; ➤ niestabilność prawa dotycząca polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w ich interpretacji; ➤ wypalenie zawodowe pracowników instytucji pomocowych
--	--

CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Cel główny programu:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowym funkcjonowaniu.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.
3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy dziecku i rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY			
WSPIERANIE RODZINY W WYCHOWANIU DZIECKA ORAZ W PRAWIDŁOWYM PEŁNIENIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ W CELU ZAPOBIEGANIA SYTUACJOM KRYZYSOWYM			
Działanie	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Okres realizacji
➤ Wsparcie asystenta rodziny	➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym z mocy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; ➤ liczba dzieci w rodzinach; ➤ liczba zakończonych planów pracy z rodziną 	2020-2022
➤ Realizowanie programów profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ Gmina Borek Wielkopolski; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba uczestników Programu; ➤ ilość zrealizowanych Programów; 	2020-2022

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizacje pozarządowe; ➤ placówki oświatowe. 		
➤ Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego	➤ Gmina Borek Wielkopolski	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba przeprowadzonych konsultacji; ➤ liczba osób korzystających z poradnictwa 	2020-2022
➤ Wspieranie aktywnych form wypoczynku oraz wspólnego spędzania czasu z rodziną	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ organizacje pozarządowe; ➤ placówki oświatowe i kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba zorganizowanych festynów-pikników ➤ liczba osób, które wzięły w nich udział. 	2020-2022
➤ Upowszechnienie Wielkopolskiej Karty Dużej Rodziny	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miejski w Borku Wielkopolskim; ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba rodzin, którym wydano kartę; ➤ liczba wydanych kart; ➤ liczba lokalnych podmiotów oferujących ulgę dla posiadaczy kart 	2020-2022
➤ Upowszechnienie Karty Dużej Rodziny	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miejski w Borku Wielkopolskim; ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba rodzin, którym wydano kartę; ➤ liczba wydanych kart; ➤ ilość lokalnych podmiotów oferujących ulgę dla posiadaczy kart 	2020-2022
➤ Udostępnienie usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego, mediacji, terapii dla rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ PCPR w Gostyniu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba udzielonych porad; ➤ liczba osób korzystających z usług 	2020-2022
➤ Praca socjalna i interwencja kryzysowa	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ Zespół Interdyscyplinarny w Borku Wielkopolskim 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba rodzin objętych pracą socjalną; ➤ ilość założonych Niebieskich Kart „A” 	2020-2022
➤ Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ Spółdzielnia socjalna „Arka” w Gostyniu 	➤ liczba rodzin objętych usługami specjalistycznymi	2020-2022
➤ Wypłacanie świadczeń	➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim	➤ liczba dzieci objętych dożywianiem w szkole;	2020-2022

z pomocy społecznej		<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba decyzji przyznających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej; ➤ liczba wypłaconych świadczeń 	
➤ Wypłacanie świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych	➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba wypłaconych świadczeń; ➤ liczba rodzin objętych pomocą 	2020-2022
➤ Wypłacanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla ucznia	➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba wypłaconych świadczeń; ➤ liczba rodzin objętych pomocą 	2020-2022
➤ Udzielenie pomocy w formie skierowania w sytuacjach kryzysowych rodzin do ośrodków wsparcia lub mieszkania socjalnego	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ Gmina Borek Wielkopolski; ➤ Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej Piaski 	➤ liczba rodzin objętych pomocą	2020-2022
➤ Umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej i współfinansowanie pobytu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ PCPR Gostyń 	➤ liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2020-2022
➤ Monitorowanie sytuacji dzieci i rodzin dysfunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ policja; ➤ placówki oświatowe; ➤ kuratorzy; ➤ pielęgniarki środowiskowe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba dzieci i rodzin dysfunkcyjnych; ➤ liczba wniosków skierowanych do GKRPA; ➤ liczba założonych Niebieskich Kart „A” 	2020-2022
➤ Współpraca osób i podmiotów na rzecz dziecka i rodziny	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracownicy socjalni; ➤ pielęgniarki środowiskowe; ➤ pracownicy oświaty; ➤ kuratorzy; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych; ➤ liczba zakończonych Niebieskich Kart 	2020-2022

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dzielnicowi; ➤ pedagodzy szkolni; ➤ członkowie organizacji pozarządowej; ➤ członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 		
PODNOSZENIE KOMPETENCJI OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ POMOCĄ RODZINIE			
➤ Szkolenia, kursy, warsztaty	<ul style="list-style-type: none"> ➤ MGOPS w Borku Wielkopolskim; ➤ Gmina Borek Wielkopolski; ➤ placówki oświatowe; ➤ PCPR Gostyń; ➤ kuratorzy; ➤ GKRPA w Borku Wlkp.; ➤ policja 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba szkoleń, kursów, warsztatów; ➤ liczba uczestników; ➤ tematyka szkoleń 	2020-2022

EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

1. Zapobieganie umieszczaniu dzieci poza rodziną biologiczną w pieczy zastępczej.
2. Przywrócenie poprawnego funkcjonowania rodziców rodzin biologicznych.
3. Poprawa funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych.
4. Zorganizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży.
5. Ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych.
6. Poprawa sytuacji bytowej rodzin.
7. Zorganizowanie bezpiecznego miejsca dziecku i rodzinie w sytuacjach kryzysowych.
8. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
9. Ułatwienie dostępu do usług publicznych dla rodzin wielodzietnych.
10. Podniesienie kompetencji osób działających na rzecz pomocy rodzinie i dziecku.
11. Zapewnienie bezpieczeństwa rodzin doświadczających przemocy domowej.

ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny dysfunkcyjne, w szczególności mające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych.
3. Osoby i instytucje działające na rzecz rodziny dysfunkcyjnej.

REALIZATORZY PROGRAMU:

1. Urząd Miejski w Borku Wielkopolski.
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borku Wielkopolskim.
4. Zespół Interdyscyplinarny w Borku Wielkopolskim.
5. Posterunek Policji w Borku Wielkopolskim.
6. Placówki oświatowe na terenie gminy Borek Wielkopolski.
7. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Borek Wielkopolski.
8. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Borku Wielkopolskim.
9. Przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” w Borku Wielkopolskim.
10. Kuratorzy Rodzinni przy Sądzie Rejonowym w Gostyniu.
11. Komenda Powiatowa Policji w Gostyniu.
12. Sąd Rejonowy w Gostyniu.
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu.
14. Organizacje pozarządowe.

ZRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja zadań programu może być finansowana:

1. Ze środków własnych Budżetu Gminy.
2. Ze środków pozabudżetowych pozyskanych ze źródła.
3. Z dotacji celowych z budżetu państwa.

MONITOROWANIE PROGRAMU

Monitorowanie programu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim polegać będzie na gromadzeniu informacji, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Monitoring i ewaluacja będzie prowadzona przez cały okres realizacji programu na bieżąco oraz w ramach rocznych sprawozdań z realizacji programu.

Za realizację oraz koordynację działań objętych programem odpowiedzialny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.

ZAKOŃCZENIE

Zadania określone w programie będą realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny poprzez podejmowanie skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu gminy Borek Wielkopolski.

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawy jakości życia rodzin z gminy Borek Wielkopolski. Rodzinie należy stworzyć warunki do samodzielnego zmierzenia się z problemami, z którymi się boryka, tak aby mogła normalnie funkcjonować w społeczeństwie.

W związku z powyższym w realizację programu powinny włączać się wszystkie instytucje z terenu gminy, które w swoich działaniach mają postawione za cel wspieranie dziecka i rodziny.

Opracowanie programu: zespół składający się z pracowników socjalnych nadzorowanych przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borku Wielkopolskim.